

Primljeno: 27.11.2019				
Org. jed.	Klas. znak	Redni broj	Prilog	Vrijednost
02	631/19	148/1	2	

**AGENCIJI ZA KONTROLU I OBEZBJEĐENJE
KVALITETA VISOKOG OBRAZOVANJA**

PODGORICA

Odlukom Agencije za kontrolu i obezbjeđenje kvaliteta visokog obrazovanja (u daljem tekstu: Agencija), br.02-631/19-148/1 od 18.17.2018. godine, imenovana je Komisija za reakreditaciju Fakulteta za državne i evropske studije (u daljem tekstu: Fakultet) u sastavu:

1. **Prof. dr Radislav Jovović**, redovni profesor na Fakultetu za ekonomiju i biznis Univerziteta Mediteran Podgorica, predsjednik Komisije.
2. **Prof. dr Rodoljub Etinski**, član Komisije, Pravni fakultet, Univerzitet u Novom Sadu, član komisije.
3. **Prof. dr Stevo Nikić**, redovni profesor, Pomorski fakultet, Univerzitet Adrijaik Bar, član komisije.

Komisiji je stavljeno u zadatak da razmotri Zahtjev za reakreditaciju Fakulteta na osnovu dostavljene dokumentacije: izveštaja o samoevaluaciji, kao i ostale prateće dokumentacije. Nakon toga, spoljašnjom provjerom kvaliteta uz neposredne provjere činjeničnog stanja, Komisija je imala, takođe, obavezu da dostavi Agenciji Izvještaj o reakreditaciji ustanove, na osnovu ocjene ispunjenosti usvojenih standarda i kriterijumima.

Komisija je detaljno proučila materijal koji je dostavljen od nadležnih sa Fakulteta a koja se sastoji od Zahteva za reakreditaciju, Izvještaja za samoevaluaciju i ostalih zahtijevanih dokumenata.

Komisiji je bila na raspolaganju sljedeća dokumentacija:

- Zahtjev za reakreditaciju Fakulteta za državne i evropske studije.
- Statut Fakulteta za državne i evropske studije,
- Pravilnik o ocjenjivanju,
- Pravilnik o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta,
- Pravilnik o organizovanju osnovnih studija,
- Pravilnik o uslovima, kriterijumima i postupku upisa studenata u prvu godinu osnovnih studijama,
- Pravilnik o upisu i organizovanju master studija,
- Odluka Upravnog odbora Fakulteta o usvajanju zahtjeva za reakreditaciju studijskog programa.
- Izvještaji o evaluaciji (interno i eksterno),
- Nastavni planovi,
- Bilans stanja i uspjeha za 2015, 2016 i 2017 godinu i
- druga zahtijevana dokumnetacija.

Komisija je konstatovala da nedostaju elementi obavezne dokumentacije - ugovori o angažovanju nastavnog osoblja i plan opterećenja akademskog osoblja .

Nakon brižljivog uvida u priloženu dokumentaciju, Komisija je formulisala slijedeće sugestije u cilju unapređenja kvaliteta i pojašnjavanja nekih elemenata Zahtjeva za akreditaciju i to:

- Dostaviti Agenciji nedostajuću dokumentaciju;
- Shodno članu 23. Zakona o visokom obrazovanju Crne Gore, utvrditi plan opterećenja akademskog osoblja iz kojeg je jasno vidljivo da li je ispunjen kriterijum, definisan navedenim članom, u vezi angažovanja nastavnika i saradnika na osnovnim i master studijama.

Nedostajuća dokumentacija je dostavljena, tako da je Komisija u mogućnosti da kompletira izvještaj.

Komisija je detaljno proučila materijal koji je dostavljen od nadležnih sa Fakulteta. U cilju neposredne provjere činjeničnog stanja, Komisija je posjetila Fakultet i obavila razgovor sa upravom Fakulteta (dekanom i prodekanom, šefovima katedara, rukovodiocima smjerova, predstavnicima studentske organizacije, administrativnim osobljem, kao i predstavnicima poslodavaca u kojima se zapošljava kadar školovan na Fakultetu.

Polazeći od odredbi Zakona o visokom obrazovanju Crne Gore, („Sl.list RCG“ broj 60/03), Pravilnika o reakreditaciji ustanova visokog obrazovanja i studijskih programa i Smjernica za spoljašnju provjeru kvaliteta u visokom obrazovanju, Komisija Agenciji za kontrolu i obezbjeđenje kvaliteta visokog obrazovanja podnosi sljedeći:

I Z V J E Š T A J

I UVOD

Zahtjeva za reakreditaciju ustanove visokog obrazovanja Fakulteta, odnosi se na reakreditaciju postojećeg modela studija na Fakultetu 3+1+1,

1. Osnovne studije u trajanju od 3 godine, 6 semestara obima 180 ECTS kredita. Studijski program - Osnovne državno-pravne i evropske studije.
2. Specijalističke studija (dva programa: državno-pravne studije i program evropske studije) u trajanju od 1 godine, 2 semestra obima 60 ECTS kredita i
3. magistarske studije u trajanju od 1 godine, 2 semestra obima 60 ECTS kredita - Postdiplomske (magistarske) državno-pravne studije.

1.1 Opšti podaci o visokoškolskoj instituciji

Naziv ustanove:

Fakultet za državne i evropske studije

Sjedište i adresa ustanove:

Vaka Đurovića bb, 81 000 Podgorica

Telefon:

+382 20 664 262

Fax:

+382 20 664 262

E-mail :

info@fdes.me

Web stranica:

www.fdes.me

Savjet za visoko obrazovanje je 2009. godine izdao Sertifikat o reakreditaciji studijskih programa Fakultetu za državne i evropske studije u Podgorici za period od pet godina počev od studijske 2009/10. do završetka 2013/14. godine, kao i počev od studijske 2013/14. do završetka 2018/19. godine. Obzirom da Sertifikat o reakreditaciji studijskih programa ističe studijske 2018/19. godine, Fakultet je ušao u proces redovne reakreditacije. Nastavno naučno vijeće Fakulteta je na sjednici održanoj dana 29. 12. 2018. godine uputio prijedlog Upravnom odboru Fakulteta o pokretanju postupka reakreditacije, zajedno sa Zahtjevom za reakreditaciju ustanove i studijskih programa, kao i Izvještaj o samovrednovanju Fakulteta.

Upravni odbor Fakulteta je kao organ nadležan za odlučivanje o najvažnijim strateškim pitanjima djelovanja Fakulteta, između ostalog i za pitanje reakreditacije ustanove i studijskih programa, usvojio prijedlog postupka reakreditacije koji je predložio Nastavno naučnom vijeću Fakulteta. Zahtjev za reakreditaciju ustanove i Izvještaj o samovrednovanju Fakulteta upućuje je upućen je Fakultetu.

Fakultet je uspješno prošao i proces eksterne institucionalne evaluacije (IEP 2018. godine), koji je sprovedla Evropska univerzitetska asocijacija (EUA)

1.2 Djelatnost i prioriteti razvoja ustanove

Djelatnosti fakulteta su:

8542	Visoko obrazovanje
8559	Ostalo obrazovanje
8560	Pomoćne obrazovne djelatnosti
7220	Istraživanje i razvoj u društvenim i humanističkim naukama
8230	Organizovanje sastanaka i sajmova
9101	Djelatnosti biblioteka i arhiva
5590	Ostali smještaj
5811	Izdavanje knjiga
5814	Izdavanje časopisa i periodičnih izdanja
7021	Djelatnost komunikacija i odnosa s javnošću
7022	Konsultantske aktivnosti u vezi s poslovanjem i upravljanjem
7490	Ostale stručne, naučne i tehničke djelatnosti

Fakultet svoju osnovnu djelatnost obavlja kroz objedinjavanje obrazovnog i naučno istraživačkog rada. Osim osnovne djelatnosti Fakultet obavlja i ostale navedene djelatnosti.

Djelatnost Fakulteta zasnovana je na akademskim slobodama, na otvorenosti prema javnosti, na saradnji i partnerstvu zaposlenih, na principima uspostavljanja evropskih standarda visokog obrazovanja i istraživanja i stvaranju mogućnosti za sticanje obrazovanja tokom čitavog života.

Na Fakultetu se izvodi nastava i istraživanja u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju, Statutom i drugim aktima Fakulteta.

1.3 Organizacija i upravljanje na ustanovi

Fakultet je samostalna ustanova visokog obrazovanja. Organi Fakulteta su:

- **Upravni odbor**, kao organ upravljanja Fakulteta;
- **Dekan**, kao organ rukovođenja Fakulteta;
- **Nastavno-naučno Vijeće (u daljem tekstu: NNV)**, kao najviši stručni organ

- Fakulteta;
- **Studentski parlament**, kao organ studentske organizacije na Fakultetu;
 - **Studentsko sportsko društvo „FDES“**, kao organ studentske organizacije na Fakultetu.

Nadležnosti organa su određene u Statutu Fakulteta za evropske studije.

Upravni odbor, pored ostalog

- donosi Statut i druge opšte akte Fakulteta osim akata koji su u nadležnosti Dekana i drugih organa fakulteta;
- donosi Pravilnik o organizaciji i sistematizaciji fakulteta;
- donosi Strategiju razvoja fakulteta, Strategiju kontrole i unaprijeđenja kvaliteta rada i druge strategije;
- odlučuje o drugim pitanjima u okviru svojih nadležnosti određenih zakonom, Statutom i drugim aktima.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta utvrđena je organizaciona struktura Fakulteta i definisani su poslovi svih zaposlenih.

II ISPUNJENJE POTREBNIH STANDARDA PREMA PRAVILNIKU O REAKREDITACIJI

STANDARD 1. POLITIKA OBEZBJEĐENJA KVALITETA

Ustanove treba da imaju politiku obezbjeđenja kvaliteta koja je javna i koja predstavlja dio njihovog strateškog upravljanja. Unutrašnji akteri treba da izgrađuju i implementiraju ovu politiku kroz odgovarajuće strukture i procese, uz uključivanje spoljnih aktera.

Smjernice:

Politike i procesi su glavni nosioci koherentnog sistema za obezbjeđenje kvaliteta ustanove koji obrazuje ciklus za stalno poboljšanje i doprinosi odgovornosti ustanove. Takav sistem pruža podršku razvoju kulture kvaliteta u kojoj svi unutrašnji akteri preuzimaju odgovornost za kvalitet i uključeni su u obezbjeđenje kvaliteta na svim nivoima ustanove. Kako bi se ovo omogućilo, politika ima formalan status i javno je dostupna.

Politike obezbjeđenja kvaliteta su najdjelotvornije kad odražavaju odnos između istraživačkog rada, učenja i nastave, te uzimaju u obzir nacionalni kontekst u kojem ustanova djeluje, institucionalni kontekst, kao i njen strateški pristup. Takvom politikom pruža se podrška:

- organizaciji sistema za obezbjeđenje kvaliteta;
- odsjecima, školama, fakultetima i drugim organizacionim jedinicima, kao i upravi ustanove, zaposlenim pojedincima i studentima, da preuzmu svoje odgovornosti u pogledu obezbjeđenja kvaliteta;
- akademskom integritetu i slobodama, pri čemu se budno pazi na mogućnost pojave akademskih prevara;
- zaštiti od netolerantnosti bilo koje vrste ili diskriminacije usmjerene protiv studenata ili zaposlenih;
- uključivanju spoljnih aktera u obezbjeđenje kvaliteta.

Politika se provodi u praksu kroz niz procesa za unutrašnje obezbjeđenje kvaliteta koji omogućavaju učešće cjelokupne ustanove. Odluku o tome na koji način će se politika sprovesti, pratiti i revidirati donosi ustanova.

Politikom obezbjeđenja kvaliteta takođe su obuhvaćeni i svi kriterijumi aktivnosti ustanove koji su podugovoreni ili koje realizuju druge strane.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
a. Politika obezbjeđenja kvaliteta formalno usvojena i javno dostupna (datum usvajanja, internet stranica sa javno dostupnim dokumentom).	Početna faza <u>Ispunjeno</u>	Eliminacioni
Politika obezbjeđenja kvaliteta formalno je usvojena i javno dostupna. Upravni odbor Fakulteta, je na X sjednici Upravnog odbora Fakulteta održanoj 14. 02. 2014. godine usvojio Strategiju obezbjeđenja kvaliteta. Strategija obezbjeđenja kvaliteta je osnovni dokument Fakulteta kojim su definisani osnovni pravci razvoja obezbjeđenja kvaliteta obrazovne, naučno-istraživačke i stručne djelatnosti. Pored pomenute Strategije, sistem obezbjeđenja kvaliteta ustanove počiva na implementaciji procesa i procedura koje su definisane aktima Fakulteta i to, prije svega, statutom i pravilnicima.		

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
b. Politika podržava organizaciju sistema za obezbjeđenje kvaliteta	Početna faza <u>Ispunjeno</u>	Eliminacioni
<p>Strategijom za obezbjeđenje kvaliteta predviđena je organizacija sistema za obezbjeđenje kvaliteta, što omogućava da se periodično preispituju, mijenjaju i dopunjavaju politike kvaliteta.</p> <p>Sistem obezbjeđenja kvaliteta ustanove omogućava implementaciji procesa i procedura koje su definisane aktima Fakulteta i to:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Statutom – kojim se obezbjeđuje kvalitet studijskih programa, nastave, rada akademskog osoblja, uspostavljanje pravila i procedura na osnovu kojih se razmatraju prijedlozi i prigovori studenata koji se odnose na kvalitet obrazovnog procesa i organizaciju i način izvođenja nastave i rada službi u okviru ustanove, ali i kompletno rukovođenje ustanovom; – Pravilnicima: Pravilnikom o organizovanju osnovnih studija, Pravilnikom o upisu i organizovanju master studija, Pravilnikom o ocjenjivanju itd. 		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
c. Politika podržava organizacione jedinice kao i pojedinačno zaposlene, a studenti se podstiču da preuzmu svoje odgovornosti u pogledu obezbjeđenja kvaliteta.	Početna faza <u>Ispunjeno</u>	Eliminacioni
<p>Navedeni akti Fakulteta i Kodeks akademske etike jasno definišu prava, obaveze i odgovornosti ugovorenih strana, Fakultet s jedne strane, a zaposlenih i svih saradnika i studenata s druge strane.</p> <p>Svim zaposlenima na Fakultetu, kao i studentima omogućeno je aktivno učešće u obezbjeđenju kvaliteta, kao i da se mogu obratiti nadležnim službama (dekan, rukovodiocima katedri, koordinatorima) i podnijeti zahtjev ili zatražiti razgovor na temu koja se direktno odnosi na pitanje kvaliteta kompletnog procesa studija. To su osnove na kojima se razvoja kultura kvaliteta i koja je široko prihvaćena na Fakultetu.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
d. Politika podržava akademski integritet i slobode, pri čemu se budno pazi na mogućnost pojave akademskih prevara.	Ispunjeno	Eliminacioni
<p>Politika kvaliteta se zasnivana definisanim pravilima po kojim se uređuju procesi i odnosi zaposlenih i studenata, afirmišu akademske slobode i akademski integritet. Komisija je mišljenja da se na Fakultetu poštuju principi slobode naučnog i umjetničkog stvaralaštva u duhu otvorenog, objektivnog i poštenog istraživanja, rada i prenošenja znanja.</p> <p>Postoji puna transparentnost. Pravila organizacije nastave na pojedinim disciplinama su u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju, u okviru kojih predmetni nastavnik i saradnik imaju svu slobodu da kreiraju i implementiraju ideju discipline na način koji treba da podstakne studenta da aktivno učestvuje u svim aktivnostima. Predmetni nastavnik i saradnik nema pravo da mijenja pravila u okviru date studijske godine i u potpunosti mora poštovati unaprijed definisane procedure i pravila.</p>		

Koristi se softver za antiplagijarizam iThenticate.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
e. Politika štiti od netolerantnosti bilo koje vrste ili diskriminacije usmjerene protiv studenata ili zaposlenih.	Početna faza <u>Ispunjeno</u>	Eliminacioni
Na nivou Fakulteta postoje Kodeks akademske etike i Pravilnik o disciplinskoj odgovornosti. Svi studenti i zaposleni imaju ravnopravan tretman i apsolutnu slobodu djelovanja u okviru definisanih pravila, ali i podršku u implementaciji svih inicijativa usmjerenih na unapređenje nastavnog i istraživačkog procesa, ali i društveno-odgovornih aktivnosti. Uz to u skladu sa odredbama Zakona o sprečavanju konflikta interesa usvojen je Plan integriteta.		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
f. Politika podržava uključivanje spoljnih aktera u obezbjeđenje kvaliteta.	<u>Ispunjeno</u> Nije ispunjeno Djelimično ispunjeno	Obavezan
Fakultet podržava uključivanje spoljnih aktera u obezbjeđenju kvaliteta. Shodno članu 107 Statut Fakulteta definisana je saradnja sa preduzećima i ustanovama u oblastima od interesa za naučni i nastavni rad Fakulteta, između ostalog: <ul style="list-style-type: none">– učestvovanjem stručnjaka iz prakse u zajedničkom radu na ostvarivanju naučno-istraživačkih projekata;– zajedničkim radom sa organima uprave i pravosuđa na rješavanju problema iz prakse koji iziskuju primjenu naučnih rezultata;– zajedničkim organizovanjem stručne prakse studenata;– učestvovanjem istaknutih stručnjaka iz prakse u izvođenju nastave na Fakultetu;– organizovanjem kurseva za inovaciju znanja, naučnih skupova, simpozijuma, savjetovanja, stručnih sastanaka i sl.;– učestvovanjem u pripremi izdavanja publikacija Fakulteta, itd.		

STANDARD 2. IZRADA I ODOBRAVANJE PROGRAMA

Ustanove treba da imaju procese za izradu i odobravanje programa. Programi treba da budu izrađeni na takav način da ispunjavaju ciljeve koji se pred njih postavljaju, kao i predviđene ishode učenja. Kvalifikacije do kojih programi vode treba da budu jasno određene i predstavljene, i da se pozivaju na tačan nivo u okviru nacionalnog kvalifikacionog okvira za visoko obrazovanje, a samim tim i na Kvalifikacioni okvir u Evropskom prostoru visokog obrazovanja.

Smjernice:

Studijski programi predstavljaju suštinu nastavne misije ustanova visokog obrazovanja. Kroz njih se studentima pružaju akademska znanja i vještine, kao i prenosive vještine koje mogu uticati na njihov lični razvoj i naići na primjenu u njihovim budućim karijerama.

Programi

- sadrže opšte programske ciljeve usklađene sa institucionalnom strategijom i imaju jasno utvrđene planirane ishode učenja;
- izrađuju se u saradnji sa studentima i ostalim akterima;
- imaju koristi od spoljne ekspertize i referenci;
- odražavaju četiri svrhe visokog obrazovanja Savjeta Evrope (vidjeti Područje primjene i koncepti);
- izrađuju se tako da omogućavaju nesmetano napredovanje studenata kroz studije;
- definišu očekivano opterećenje studenata, npr. pomoću ECTS kredita;
- obuhvataju dobro strukturirane prilike za praksu gdje je to primjereno;
- podliježu procesu formalnog odobravanja u okviru ustanove.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
a. Studijski program sadrži opšte programske ciljeve usklađene sa institucionalnom strategijom i imaju jasno utvrđene planirane ishode učenja.	Početna faza <u>Ispunjeno</u>	Eliminacioni
Studijski programi Fakulteta sadrži opšte programske ciljeve usklađene sa institucionalnom strategijom i imaju jasno utvrđene planirane ishode učenja. Cilj Fakulteta i studijskih programa jeste podizanje nivoa znanja, stručnosti i osposobljenosti prvenstveno mladih kadrova, za rješavanje konkretnih pravnih praktičnih problema za oblasti javne uprave, upravnog prava, ljudskih prava i sloboda, teorije demokratije, prava Evropske unije i međunarodnog prava, kao i javnih finansija i finansijskog prava, ekonomije javnog sektora i srodnih naučnih oblasti i drugih organizacionih i informatičkih naučnih disciplina (pratećih društvenih nauka). Programi osnovnih i magistarskih studija sadrže opšte programske ciljeve usklađene s institucionalnom strategijom i imaju jasno utvrđene planirane ishode učenja.		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
b. Studijski program se izrađuje u saradnji sa studentima i ostalim akterima.	<u>Ispunjeno</u> Nije ispunjeno Djelimično ispunjeno	Obavezan

Na osnovu dostupnih informacija komisija ocjenjuje da se studijski programi izrađuju u saradnja sa studentima i ostalim akterima. To je postavljeno i aktima Fakulteta, tako da studenti učestvuju u radu svih organa Fakulteta. Dakle, transparentno se uključuju svi zainteresovani u koncipiranje studijskih programa.		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
c. Studijski program ima koristi od spoljne ekspertize i referenci.	<u>Ispunjeno</u> Nije ispunjeno Djelimično ispunjeno	Potreban
Na Fakultetu se razvija saradnja sa javnim i privatnim sektorom. Fakultet je učestvovao ili učestvuje na brojnim međunarodnim projektima. Kroz navedenu saradnju po raznim osnovama utisak je da ima dosta elemenata koji ukazuju na koristi od spoljnje saradnje i ekspertize za unapređenje studijskih programa.		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
d. Studijski program odražava četiri svrhe visokog obrazovanja Savjeta Evrope (vidjeti Područje primjene i koncepti).	<u>Ispunjeno</u> Nije ispunjeno Djelimično ispunjeno	Obavezan
Sistem obezbjeđenja kvaliteta na Fakultetu počiva na principima Standarda i smjernica za obezbjeđivanje kvaliteta u Evropskom prostoru visokog obrazovanja (<i>Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG)</i>). Studijski programi odražavaju četiri svrhe visokog obrazovanja Savjeta Evrope: <ul style="list-style-type: none"> – Određuje se zajednički okvir za sisteme obezbjeđivanja kvaliteta za učenje i podučavanje na evropskim državnom i institucionalnom nivou; – Omogućava se obezbjeđivanje i poboljšanje kvaliteta visokog obrazovanja u Evropskom prostoru visokog obrazovanja; – Podržava se uzajamno povjerenje, čime se omogućava priznavanje i mobilnost unutar i preko državnih granica; – Obezbjeđuju se informacije o obezbjeđenju kvaliteta EHEA. 		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
e. Studijski program izrađuje se tako da omogućava nesmetano napredovanje studenata kroz studije.	<u>Ispunjeno</u> Nije ispunjeno Djelimično ispunjeno	Obavezan
Studijski programi omogućavaju nesmetano napredovanje studenata kroz studije. Nastavni plan je organizovan tako da se kreće od bazičnih predmeta, a kompleksnost gradiva se povećava kako se student kreće kroz semestre. Za sve studente kojima su potrebna dodatna pojašnjenja, organizuju se konsultacije i dopunska nastava.		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
f. Studijski program definiše očekivano opterećenje studenata, npr. pomoću ECTS	Početna faza	Eliminacioni

kredita.	<u>Ispunjeno</u>	
<p>Za svaki predmet postoji kurikulum, lista nastavnog plana i programa, koja detaljno opisuje cilj predmeta, sadrži akademski kalendar, literaturu, način ocjenjivanja i način na koji je izračunato opterećenje izraženo brojem ECTS kredita. Na osnovu prikazane strukture studijskih programa može se uočiti da je fond časova i broj ECTS kredita po pojedinim predmetima dobro definisan i u skladu sa ukupnim normama predviđenim Zakonom o visokom obrazovanju i internim Pravilnicima o studiranju na osnovnim, i magistarskim studijama.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
g. Studijski program obuhvata dobro strukturirane prilike za praksu gdje je to primjereno.	<u>Ispunjeno</u> Nije ispunjeno Djelimično ispunjeno	Obavezan
<p>Praktična nastava iznosi najmanje 25% u odnosu na ukupnu opterećenost studenta po predmetima, odnosno godini, u zavisnosti od ishoda učenja za pojedini studijski program. Pored prakse u institucijama, realizuje se i na sljedeće načine:</p> <ul style="list-style-type: none"> – na određenim predmetima jedan dio časova vježbi održava se praktično od strane asistenata i saradnika koji već rade u institucijama državne i lokalne samouprave, te se na časovima održava simulacija i rasprava određenog problema, a pripremaju i praktična rješenja poput pisanja i izrade pravnog akta, donošenje upravnih akata (rješenje, presuda) na osnovu zadate pravne situacije. – u okviru najvećeg broja predmeta postoje praktični projekti koje studenti rade samostalno ili u timu. Ovi projekti ulaze u predispitne aktivnosti u smislu ocjene i bodovanja. <p>Dakle, studijski programi dobro obuhvataju praktični rad tamo gdje je o prikladno.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
h. Studijski program podliježe procesu formalnog odobravanja u okviru ustanove.	Početna faza <u>Ispunjeno</u>	Eliminacioni
<p>Studijski program i sadržaj Nastavnog plana i programa studija uređuje Nastavno naučno vijeće Fakulteta, odnosno, Nastavno naučno Vijeće Fakulteta može donijeti odluku o osnivanju novih studijskih programa u okviru Fakulteta po prethodnoj saglasnosti Upravnog odbora. Postupak je definisan članovima 26-30 Statuta Fakulteta. Mišljenja smo da postoji postavljen proces formalnog odobravanja studijskih programa.</p>		
<p>Komentari eksperta na ispunjenje standarda Komisija smatra da je STANDARD 2., IZRADA I ODOBRAVANJE PROGRAMA, je ispunjen</p>		

STANDARD 3. UČENJE, NASTAVA I PROVJERA ZNANJA USMJERENI NA STUDENTA

Ustanove treba da osiguraju da se programi izvode na način kojim se studenti podstiču na preuzimanje aktivne uloge u kreiranju procesa učenja, te da provjera znanja studenata odražava takav pristup.

Smjernice:

Učenje i nastava usmjereni na studenta imaju važnu ulogu u stimulisanju motivacije studenata, njihove samorefleksije i angažovanosti u procesu učenja. To podrazumijeva pažljivo razmatranje izrade i izvođenja studijskih programa i ocjenu ishoda.

Implementacija procesa učenja i nastave usmjerenih na studenta, uključuje:

- poštovanje i prilagođavanje različitostima studenata i njihovih potreba, omogućavajući fleksibilne putanje učenja;
- razmatranje i korišćenje različitih načina izvođenja nastave, gdje je prikladno;
- fleksibilno korišćenje raznih pedagoških metoda;
- redovno vrednovanje i prilagođavanje načina izvođenja nastave i pedagoških metoda;
- podsticanje osjećaja samostalnosti kod učenika, osiguravajući pri tom adekvatne smjernice i podršku od strane nastavnog osoblja;
- promovisanje uzajamnog poštovanje u odnosu između studenata i nastavnika;
- odgovarajuće postupke za rješavanje po prigovorima studenata.

Imajući u vidu značaj provjere znanja za napredovanje studenata kroz studije i za njihove buduće karijere, u okviru procesa za obezbjeđenja kvaliteta za provjeru znanja vodi se računa o sljedećem:

- lica koja vrednuju studente su upoznata sa postojećim metodama testiranja i ispitivanja i pruža im se podrška za razvoj vlastitih vještina u toj oblasti;
- kriterijum i metode za provjeru znanja, kao i kriterijum za ocjenjivanje, se unaprijed objavljuju;
- provjera znanja omogućava studentima da pokažu u kojoj mjeri su planirani ishodi učenja postignuti. Studenti dobijaju povratne informacije koje su, ukoliko je to potrebno, povezane sa savjetima o procesu učenja;
- gdje je to moguće, provjeru znanja vrši više od jednog ispitivača;
- pravila o provjeri znanja u obzir uzimaju olakšavajuće okolnosti;
- provjera znanja se dosljedno i pravedno primjenjuje na sve studente i sprovodi se u skladu sa navedenim procedurama;
- postoji formalna procedura za žalbe studenata.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
a. Kod učenja i nastave poštuje se i prilagođava različitostima studenata i njihovih potreba, omogućavajući fleksibilne putanje učenja.	<u>Ispunjeno</u> Nije ispunjeno Djelimično ispunjeno	Obavezan

Komisija je mišljenja da se kod učenja i nastave poštuje prilagođavanje različitostima studenata i njihova potreba i omogućavaju fleksibilne putanje učenja. Na Fakultetu ističu da veliku pažnju posvećuje najprije individualizaciji nastave i individualnom praćenju svakog od studenata, uvažavajući različitosti i njihove potrebe. Ovaj odnos ogleda se kroz mentorsku nastavu i posvećenost akademskog/administrativnog osoblja svakom studentu ponaosob uz prepoznavanje i vrednovanje različitosti i načina na koji studenti uče i posjeduju znanja, vještina i stavova u cilju prilagođavanja nastave tim različitostima. Rad u malim grupama je konkurentna prednost Fakulteta.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
b. Kod učenja i nastave razmatraju se i koriste različiti načini izvođenja nastave, gdje je prikladno.	<u>Ispunjeno</u> Nije ispunjeno Djelimično ispunjeno	<u>Obavezan</u>
Na Fakultetu je izraženo opredjeljenje da se njeguju različiti načini izvođenja nastave. Tokom studija, student stiče vještine, osjećaj odgovornosti, širi način razmišljanja, brzinu donošenja odluka, osobine važne za snalaženje kroz proces rada. Cilj je sposobnost studenta, da bude kreativac i stvaralac, sa modernim evropskim znanjem koje se kroz iskustvo na fakultetu, kroz razvijanje karaktera i kompetentnosti studenta pretvara u profesionalnog kadra koji je potreban na svim poljima kako u državi, tako i u evropskoj zajednici.		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
Kod učenja i nastave fleksibilno se koriste razne pedagoške metode.	<u>Ispunjeno</u> Nije ispunjeno Djelimično ispunjeno	Obavezan
Fakultet je postavio proces učenja i nastave koji razvija karakter i kompetentnosti studenta i proizvodi profesionalni kadar koji je potreban na svim poljima kako u državi, tako i u evropskoj zajednici. Permanentno se vrši stalna evaluacija nastavnika, a kod učenja i nastave razmatraju se i analiziraju efekti različitih načina izvođenja nastave uz podršku različitosti standarda i njihovih potreba. Brojne su aktivnosti nastavne i vannastavne, koje podstiču na dodatan rad studenta. Praktične vježbe, eseji, seminarski radovi, vještina govorništva, debatovanja, rješavanje konfliktnih situacija i sl. su samo jednih od mogućih oblika nadogradnja znanja studenta.		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
c. Kod učenja i nastave redovno se vrednuju i prilagođavaju načini izvođenja nastave i pedagoške metode.	<u>Ispunjeno</u> Nije ispunjeno Djelimično ispunjeno	Obavezan
Na fakultetu se primjenjuju pedagoške metode kako bi svaki profesor/saradnik motivisao studenta, podstakao na rad, postepeno otklanjao mane i nedostatke, a sve u cilju unapređenja studenta u profesionalnu ličnost. Dakle, profesori ne primjenjuju samo metod ocjenjivanja i time sa lošom ili dobrom ocjenom, procjenjuju studenta, već sa određenim savjetima motivišu svakog pojedinca, da može više i bolje. Uspješnost nastave se prati anketiranjem studenata, a rezultati ankete se analiziraju na Vijeću Fakulteta, što omogućava i korigovanje eventualnih odstupanja ili propusti.		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju

d. Kod učenja i nastave podstiče se osjećaj samostalnosti kod učenika, osiguravajući pritom adekvatne smjernice i podršku od strane nastavnog osoblja.	<u>Ispunjeno</u> Nije ispunjeno Djelimično ispunjeno	Obavezan
<p>Nakon upoznavanja načina rada na fakultetu i razgovora sa predstavnicima studenata, Komisija konstatuje da se kontinuirano kod učenja i nastave podstiče osjećaj samostalnosti kod studenata, uz osiguravanje adekvatnih smjernica i podrške od strane nastavnog osoblja.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
e. Kod učenja i nastave promoviše se uzajamno poštovanje između učenika i nastavnika.	Ispunjeno Nije ispunjeno Djelimično ispunjeno	Obavezan
<p>Na Fakultetu akademsko osoblje kodu učenja i nastave promoviše uzajamno poštovanje između učenika i nastavnika. Uočljivo je da su u tom domenu uvedene napredne prakse, pa kao rezultat organizovanog i korektnog odnosa nastavnika, student reaguju pozitivno, tako da postoji uzajamno poštovanje. To je bitno i za intelektualnom i kulturnom razvoju studenata, a posebno, lakšem usvajanju potrebnog znanja.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
f. Kod učenja i nastave postoje odgovarajući postupci za rješavanje po prigovorima studenata.	<u>Ispunjeno</u> Nije ispunjeno Djelimično ispunjeno	Obavezan
<p>Shodno odredbama Statuta Fakulteta, postoji disciplinska komisija, koja se odnosi na nastavni proces, kršenje pravila polaganja ispita, nedoličnog ponašanja i sl. Za pitanja uništavanja imovine, narušavanja ugleda, Fakulteta, nedoličnog ponašanja prema nastavnom i administrativnom osoblju, pravila kršenja, postupak i procedura detaljnije su definisane.</p> <p>Studenti svoje primjedbe mogu izložiti usmeno ili pismeno preko prodekana za nastavu, Studentske službe ili direktno dekanu. Administracija fakulteta pruža u tom pogledu punu pomoć studentima, kako bi se sprovele disciplinske procedure.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
g. Lica koja vrednuju studente su upoznata sa postojećim metodama testiranja i ispitivanja i pruža im se podrška za razvoj vlastitih vještina u toj oblasti.	Početna faza <u>Ispunjeno</u>	Eliminacioni
<p>Iz priložene dokumentacije i razgovora sa studentima može se zaključiti da lica koja vrednuju student su upoznata sa postojećim metodama testiranja i ispitivanja. Postoji pravilnik o ocjenjivanju dostupan je svima, a organi fakulteta kontrolišu njegovo sprovođenje.</p>		

h. Kriterijum i metode za provjeru znanja, kao i kriterijum za ocjenjivanje, unaprijed se objavljuju.	Početna faza <u>Ispunjeno</u>	Eliminacioni
Na osnovu odredbi Zakona o visokom obrazovanju, Statuta Fakulteta i pravilnika, utvrđena su pravila ocjenjivanja. Tim pravilima se precizno utvrđuju uslovi i način polaganja ispita, odnosno ocjenjivanja studenata na osnovnim i postdiplomskim studijama. Kriterijumi i metode vrednovanja i ocjenjivanja se unaprijed objavljuju na sajtu Fakulteta. Takođe se studenti direktno upoznavaju na početku semestra o načinu porvjere znanja i ocjenjivanja za svaki predmet.		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
i. Provjera znanja omogućava studentima da pokažu u kojoj mjeri su planirani ishodi učenja postignuti. Studenti dobijaju povratne informacije koje su, ukoliko je to potrebno, povezane sa savjetima o procesu učenja.	<u>Ispunjeno</u> Nije ispunjeno Djelimično ispunjeno	Obavezan
Provjera znanja omogućava studentima da pokažu u kojoj mjeri su planirani ishodi učenja postignuti. Studenti dobijaju povratne informacije koje su, ukoliko je to potrebno, povezane sa savjetima o procesu učenja.		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
j. Gdje je to moguće, provjeru znanja vrši više od jednog ispitivača.	<u>Ispunjeno</u> Nije ispunjeno Djelimično ispunjeno	Obavezan
Na svim predmetima, pored profesora koji je nosilac predmeta, postoji i barem jedan saradnik u nastavi. Provjera znanja na kolokvijumima, može pored predmetnog profesora vršiti i saradnik, u smislu održavanja kolokvijuma, ocjenjivanja, ali konačnu ocjenu i bodove potvrđuje predmetni profesor. U određenim slučajevima, određuje se komisija od tri člana, ukoliko postoji eventualni problem sa nastavnikom ili po zahtjevu studenta.		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
k. Pravila o provjeri znanja u obzir uzimaju olakšavajuće okolnosti.	<u>Ispunjeno</u> Nije ispunjeno Djelimično ispunjeno	Obavezan
Pravila o provjeri znanja u obzir uzimaju olakšavajuće okolnosti, u situacijama kada je to neophodno. Postoji više situacija u kojima se prilikom provjere znanja uzimaju olakšavajuće okolnosti u obzir (odlaganje ispita kada je opravdano, organizovanje dodatnih ispita i kolokvijuma itd).		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju

<p>l. Provjera znanja se dosljedno i pravedno primjenjuje na sve studente i sprovodi se u skladu sa navedenim procedurama.</p>	<p>Ispunjeno Nije ispunjeno Djelimično ispunjeno</p>	<p>Obavezan</p>
<p>Pravila ocjenjivanja su definisana aktima Fakulteta, studenti na prvoj godini se upoznaju sa istim, dok za studente starijih generacija oni već poznaju sistem i pravila ocjenjivanja.</p> <p>Ukoliko se mijenjaju odlukom, onda se pravila objavljuju na početku semestra i ne mogu se mijenjati u toku trajanja istog. Provjera znanja se dosljedno i pravedno primjenjuje na sve studente i sprovodi se u skladu sa navedenim procedurama.</p>		
<p>Kriterijum</p>	<p>Ocjena ispunjenosti</p>	<p>Kriterijum za reakreditaciju</p>
<p>m. Postoji formalna procedura za žalbe studenata.</p>	<p>Početna faza <u>Ispunjeno</u></p>	<p><u>Eliminacioni</u></p>
<p>Postoji formalna procedura za žalbe studenta. Studenti imaju pravo na prigovor, žalbu koja je propisana Statutom i pravilnicima, kojima je jasno definisana procedura.</p>		
<p><u>Komentari eksperta na ispunjenje standarda</u></p> <p>Komisija smatra da je STANDARD 3., UČENJE, NASTAVA I PROVJERA ZNANJA USMJERENI NA STUDENTA, u potpunosti ispunjen.</p>		

STANDARD 4. UPIS STUDENATA, NJIHOVO NAPREDOVANJE KROZ STUDIJE, PRIZNAVANJE I SERTIFIKACIJA

Ustanove treba na dosljedan način da primjenjuju prethodno definisane i objavljene propise koji obuhvataju sve faze studiranja, odnosno upis studenata, njihovo napredovanje kroz studije, priznavanje i sertifikaciju.

Smjernice:

Obezbjedivanje uslova i podrške koji su neophodni za napredovanje studenata kroz akademsku karijeru je u najboljem interesu svakog pojedinačnog studenta, programa, ustanove i sistema. Od ključnog je značaja da procedure upisa, priznavanja i završetka studija budu primjerene svrsi, naročito kada su studenti mobilni u okviru jednog ili više sistema visokog obrazovanja.

Važno je da se politike pristupa, procesi i kriterijum za upis sprovode dosljedno i na transparentan način, i da je obezbijeđeno upoznavanje studenata sa radom ustanove i uvođenje u program.

Ustanove treba da uspostave i procese i instrumente za prikupljanje, praćenje i reagovanje na informacije o napredovanju studenata kroz studije.

Pravično priznavanje visokoškolskih kvalifikacija, perioda studija i prethodnog učenja, uključujući priznavanje neformalnog i informalnog učenja, predstavljaju osnovne komponente za osiguravanje napredovanja studenata kroz studije, pri čemu se promoviše mobilnost. Odgovarajuće procedure za priznavanje, oslanjaju se na:

- usklađenosti institucionalne prakse priznavanja sa principima Lisabonske konvencije o priznavanju;
- saradnju sa drugim ustanovama, agencijama za obezbjeđenje kvaliteta i nacionalnim ENIC/NARIC centrom, u cilju osiguravanja dosljednog priznavanja u cijeloj zemlji.

Diplomiranje predstavlja kulminaciju perioda studiranja studenata. Studenti treba da dobiju dokumentaciju kojom se obrazlaže koje su kvalifikacije stekli, uključujući postignute ishode učenja i kontekst, nivo, sadržaj i status studija koje su pohađali i koje su uspješno završili.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
a. Politike pristupa, procesi i kriterijum za upis sprovode dosljedno i na transparentan način. Obezbjedeđeno je upoznavanje studenata sa radom ustanove i uvođenje u program.	Početna faza <u>Ispunjeno</u>	Eliminacioni
Upisna politika (broj studenata za upis), procesi i kriterijumi definisani su Pravilnikom o uslovima, kriterijumima, i postupku upisa na osnovnim studijama. Politike pristupa, procesi i kriterijum za upis sprovode dosljedno i na transparentan način.		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju

b. Ustanova uspostavlja procese i instrumente za prikupljanje, praćenje i reagovanje na informacije o napredovanju studenata kroz studije.	Početna faza <u>Ispunjeno</u>	<u>Eliminacioni</u>
Komisija je razgovarala o ovom kriterijumu sa prodekanom, nastavnim osobljem i studentima i utisak je da se rad i zalaganje studenata prati i ocjenjuje kontinuirano u toku semestra i na završnom ispitu, da postoje solidno uspostavljeni procesi i instrumenti za prikupljanje praćenje i reagovanje na informacije o napredovanju studenata kroz studije.		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
c. Institucionalna praksa priznavanja je u skladu sa principima Lisabonske konvencije o priznavanju.	<u>Ispunjeno</u> Nije ispunjeno Djelimično ispunjeno	Obavezan
Komisija je mišljenja da ja na Fakultetu prisutna institucionalna praksa priznavanja u skladu sa principima Lisabonske konvencije o priznavanju.		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
d. Saradnja sa drugim ustanovama, agencijama za obezbjeđenje kvaliteta i domaćim ENIC/NARIC centrom, u cilju osiguravanja dosljednog priznavanja u cijeloj zemlji.	<u>Ispunjeno</u> Nije ispunjeno Djelimično ispunjeno	Obavezan
Fakultet saraduje sa Ministarstvom prosvjete, Agencijom za kontrolu i obezbjeđenje kvaliteta visokog obrazovanja i obrazovnim institucijama u Crnoj Gori i inostranstvu. Fakultet je u pogledu mobilnosti nastavnika i saradnika ostvario saradnju sa brojnim inostranim univerzitetima i fakultetima. Fakultet ima saradnju i komunikaciju sa ENIC Centrom po pitanju priznavanja inostranih diploma u cilju nastavka studija.		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
e. Po završetku programa, studenti dobijaju dokumentaciju kojom se obrazlaže koje su kvalifikacije stekli, uključujući postignute ishode učenja i kontekst, nivo, sadržaj i status studija koje su pohađali i koje su uspješno završili.	<u>Ispunjeno</u> Nije ispunjeno Djelimično ispunjeno	Obavezan
Po završetku programa, studenti dobijaju diplomu i dopune diplome (supplement). Diplomom i dopunom diplome studenti dobijaju informacije o kvalifikacijama koje su stekli, nivo, sadržaj, status studija koje su pohađali.		

Komentari eksperta na ispunjenje standarda

STANDARD 4.,UPIS STUDENATA, NJIHOVO NAPREDOVANJE KROZ STUDIJE, PRIZNAVANJE I SERTIFIKACIJA, je u potpunosti ispunjen.

STANDARD 5. NASTAVNO OSOBLJE

Ustanove treba da osiguraju kompetentnost svog nastavnog osoblja. Treba da primjenjuju pravične i transparentne procese prilikom zapošljavanja i razvoja zaposlenih.

Smjernice:

Uloga predavača je od ključnog značaja za stvaranje kvalitetnog iskustva studiranja i omogućavanja sticanja znanja, kompetencija i vještina. Sve raznovrsnija studentska populacija i veća usredsređenost na ishode učenja zahtijeva učenje i nastavu usmjerene na studenta, pa se time i uloga nastavnika mijenja (vidjeti Standard 1.3).

Ustanove visokog obrazovanja su najodgovornije za kvalitet svojih zaposlenih i pružanje odgovarajućeg okruženja za efikasno obavljanje posla.

Takvo okruženje:

- uspostavlja i pridržava se jasnih, transparentnih i pravičnih procesa za zapošljavanje i uslova zapošljavanja u okviru kojih se prepoznaje značaj podučavanja;
- nudi i promovira mogućnosti za profesionalni razvoj nastavnog osoblja;
- podstiče naučne aktivnosti radi jačanja veze između obrazovanja i istraživanja;
- podstiče inovacije u nastavnim metodama i korišćenje novih tehnologija.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
f. Ustanova uspostavlja i pridržava se jasnih, transparentnih i pravičnih procesa za zapošljavanje i uslova zapošljavanja koji prepoznaju značaj podučavanja.	Početna faza <u>Ispunjeno</u>	Eliminacioni
Proces zapošljavanja i angažovanja nastavnika propisan je Statutom Univerziteta, kao i Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta. Organizacijom rada u obezbjeđuje se izvršavanje zakona, drugih propisa i opštih akata, kao i sprovođenje programskih i ostalih aktivnosti iz nadležnosti rada Fakulteta, te zakonito, stručno i efikasno vršenje poslova i zadataka zaposlenih na Fakultetu.		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
g. Ustanova nudi i promovira mogućnosti za profesionalni razvoj nastavnog osoblja.	Početna faza <u>Ispunjeno</u>	<u>Eliminacioni</u>
Fakultet pruža zaposlenima značajan broj prilika za stručno osposobljavanje i napredovanje, tim prije što učestvuje u velikom broju projekata koji pružaju prilike za studentske posejte i međunarodne razmjene, kao i naučno-istraživačke projekte.		
Nastavno osoblje aktivno učestvuje u projektima mobilnosti, bilateralne saradnje i umrežavanja, kao i u ostalim inicijativama na evropskom i svjetskom nivou koje podrazumijevaju kraći ili duži boravak u inostranstvu u cilju usavršavanja, profesionalnog angažmana, kao i sticanja formalnog nivoa obrazovanja ili učešće na naučno-istraživačkim projektima.		

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
h. Ustanova podstiče naučne aktivnosti radi jačanja veze između obrazovanja i istraživanja.	<u>Ispunjeno</u> Nije ispunjeno Djelimično ispunjeno	Obavezan
<p>Fakultet podstiče naučni rad. Istraživanja i projektna djelovanja su regulisane Pravilnikom o naučnim i istraživačkim zvanjima, gdje je jasno definisana organizacija naučnoistraživačka djelatnost, nosilac naučnoistraživačke djelatnosti, naučna i istraživačka zvanja, uslovi i postupak za izbor u naučna i istraživačka zvanja. U skladu sa Statutom član 102-108 naučni rad ostvaruje se na osnovnim, primjenjenim i razvojnim istraživanjima koja se obavljaju u cilju podizanja kvaliteta nastave, naučnog usavršavanja, razvijanja naučnog i nastavnog podmlatka, uvođenja studenata u naučni rad, kao i stvaranje materijalnih uslova za razvoj Fakulteta.</p> <p>Fakultet je počeo sa izdavačkom djelatnošću odmah nakon osnivanja, u 2006/2007. školskoj godini. Do sada je Fakultet izdavao prije svega svoje udžbenike. Svaka publikacija izdata od strane Fakulteta je recenzirana od strane najmanje dva profesora.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
i. Ustanova podstiče inovacije u nastavnim metodama i korišćenje novih tehnologija.	<u>Ispunjeno</u> Nije ispunjeno Djelimično ispunjeno	Obavezan
<p>Mišljenja smo da Fakultet ima moderna tehnička sredstva za izvođenje nastave i svojim radom sa studentima podstiču korišćenje novih tehnologija u izvođenju nastave i u komunikaciji sa studentima.</p>		
<p>Komentari eksperta na ispunjenje standarda</p> <p>STANDARD 5., NASTAVNO OSOBLJE, je u potpunosti ispunjen.</p>		

STANDARD 6. RESURSI ZA UČENJE I PODRŠKA STUDENTIMA

Ustanove treba da na odgovarajući način finansiraju aktivnosti učenja i nastave i da obezbijede adekvatne i lako dostupne resurse za učenje, kao i podršku studentima.

Smjernice:

U cilju pružanja optimalnog iskustva studiranja, ustanove obezbjeđuju niz resursa radi pružanja podrške u učenju. Ovi resursi su različiti, od fizičkih resursa, poput biblioteka, sredstava za učenje i informatičke infrastrukture, do ljudske podrške u vidu mentora i drugih savjetnika. Uloga službi za pružanje podrške od naročitog je značaja kod omogućavanja mobilnosti studenata u okviru jednog ili više sistema visokog obrazovanja.

Potrebe raznovrsne studentske populacije (kao što su zreli, vanredni, zaposleni i studenti iz inostranstva, kao i studenti sa invaliditetom), te prelazak na učenje usmjereno na studenta i fleksibilne modele učenja i nastave, uzimaju se u obzir prilikom raspodjele, planiranja i obezbjeđivanja resursa za učenje i pružanje podrške studentima.

Aktivnosti i sredstva za pružanje podrške mogu se organizovati na različite načine, u zavisnosti od konteksta ustanove. Međutim, kroz unutrašnje obezbjeđenje kvaliteta osigurava se da svi resursi budu primjereni svrsi, dostupni, te da studenti budu informisani o servisima koji su im na raspolaganju.

Uloga pomoćnog i administrativnog osoblja je izuzetno važna za pružanje usluga podrške, zbog čega treba da bude kvalifikovano i da ima mogućnosti za razvoj svojih kompetencija.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
a. Ustanova obezbjeđuje niz resursa radi pružanja podrške u učenju.	<u>Ispunjeno</u> Nije ispunjeno Djelimično ispunjeno	Obavezan
Fakultet koristi ustupljeni prostor od strane Glavnog grada Podgorica, a po osnovu saradnju i vlasničkog udjela, obzirom da je i Glavni grad Podgorica jedan od suosnivača Fakulteta. Prema potrebama namjene i održavanja nastave i broja studenata, Fakultet koristi prostor od preko 500 m ² , a koje se koriste isključivo za potrebe realizacije nastave i obrazovanja. Prostorije Fakulteta omogućavaju studentima da koriste sve resurse na raspolaganju biblioteku i fond knjiga, računarsku opremu i internet, sale za potrebe održavanja sastanaka, debata i drugih aktivnosti. Kompletan vid podrške tokom boravka na Fakultetu pruža tehnička služba i administrativno osoblje.		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
b. Ustanova uzima u obzir potrebe raznovrsne studentske populacije, te prelazak na učenje usmjereno na studenta i fleksibilne modele učenja i nastave, prilikom raspodjele, planiranja i obezbjeđivanja resursa za učenje i pružanje podrške studentima.	<u>Ispunjeno</u> Nije ispunjeno Djelimično ispunjeno	Obavezan
Fakultet pored nastave i nastavnih obaveza, daje akcenat i na dodatne vještine i sposobnosti koje student stiče tokom studija. Upravo zato se na Fakultetu posvećuje pažnja novim metodama i sistemom rada, a student se nalazi u centru tog sistema.		

Prepoznajući značaj sistema dodatne edukacije i usavršavanja, Fakultet pruža podršku organizaciji raznih obuka i škola za studente, koje ih upoznaju sa novim stvarima sa kojima će se susresti u praksi kroz proces rada, i time se lakše prilagode kroz rad.		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
c. Kroz unutrašnje obezbjeđenje kvaliteta osigurava se da svi resursi budu primjereni svrsi, dostupni, te da studenti budu informisani o uslugama koje su im na raspolaganju.	<u>Ispunjeno</u> Nije ispunjeno Djelimično ispunjeno	Obavezan
Kroz unutrašnje obezbjeđenje kvaliteta osigurava se da su svi resursi primjereni svrsi, dostupni i studenti su informisani o uslugama koje su im na raspolaganju. Kako je prethodno navedeno ispunjene su postavljene politike kvaliteta, obezbijeđeni potrebni resursi za rad, implementirane savremene metode u radu, tako da komisija smatra da je ovaj kriterijum ispunjen..		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
d. Administrativno osoblje i osoblje za pružanje usluga podrške je kvalifikovano i ima mogućnosti za razvoj svojih kompetencija.	<u>Ispunjeno</u> Nije ispunjeno Djelimično ispunjeno	Obavezan
Komisija je mišljenja da Fakulteta da je administrativno osoblje kvalifikovano i da radi na svom razvoju, što je i politika Fakulteta. Struktura administrativnog osoblja i osoblja za pružanje usluga podrške je adekvatna i osoblje je kvalifikovano i ima mogućnosti za razvoj svojih kompetencija:		
Komentari eksperta na ispunjenje standarda		
STANDARD 6., RESURSI ZA UČENJE I PODRŠKA STUDENTIMA, je u potpunosti ispunjen.		

STANDARD 7. UPRAVLJANJE INFORMACIJAMA

Ustanove treba da osiguraju prikupljanje, analiziranje i korišćenje relevantnih informacija, u cilju efikasnog upravljanja programima i drugim aktivnostima.

Smjernice:

Pouzdana podaci su ključni za donošenje utemeljenih odluka da bi se znalo šta dobro funkcioniše a šta zahtijeva dodatnu pažnju. Efikasni procesi za prikupljanje i analizu informacija o studijskim programima i druge aktivnosti doprinose sistemu unutrašnjeg obezbjeđenja kvaliteta.

Koje informacije se prikupljaju u određenoj mjeri zavisi od vrste i misije ustanove. Sljedeći podaci su od značaja:

- ključni indikatori uspješnosti;
- profil studentske populacije;
- napredovanje studenata kroz studije, stopa uspješnosti i napuštanja studija;
- zadovoljstvo studenata studijskim programima;
- dostupni resursi za učenje i podršku studentima;
- karijerne putanje svršenih studenata.

Mogu se koristiti različite metode prikupljanja informacija. Važno je da su studenti i zaposleni uključeni u pružanje i analizu informacija i u planiranje naknadnih aktivnosti.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
j. Ustanova obezbjeđuje informacije o ključnim indikatorima uspješnosti.	<u>Ispunjeno</u> Nije ispunjeno Djelimično ispunjeno	Obavezan
Komentar		
Fakultet je odredio ključne indikatore i obezbjeđuje informacije po njima uz kvalitetan sistem praćenja aktivnosti i informisanja. Vijeće Fakulteta i drugi organi sprovode aktivnosti iz Plana integriteta, kontroliše, sprovodi postupke vrednovanja. Ključni indikatori se prate, razmatraju, a odstupanja od indikatora su signal za reagovanja, a sve to prati menadžment Fakulteta.		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
k. Ustanova obezbjeđuje informacije o profilu studentske populacije.	<u>Ispunjeno</u> Nije ispunjeno Djelimično ispunjeno	Obavezan
Komentar		
Fakultet obezbjeđuje sve neophodne informacije o studentima, pa i o profilu studentske populacije.		

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
1. Ustanova obezbjeđuje informacije o napredovanju studenata kroz studije, stopi uspješnosti i napuštanja studija.	<u>Ispunjeno</u> Nije ispunjeno Djelimično ispunjeno	Obavezan
<p>Sistem za obezbjeđenje kvaliteta kontinuirano prati sve procese koji se odvijaju na Fakultetu, te na osnovu tih instrumenata bilježi i evidentira određena kvalitativna obilježja tih procesa. Na bazi tih obilježja vrši se obračun pojedinačnih indikatora – kriterijuma za ocjenu učinaka pojedinačnih jedinica na Fakultetu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sistem i model studija - predstavljaju jedinstven set indikatora koji odražavaju specifičnost, a koji su razvijeni shodno sličnom modelu studija i studijskih programa; 2. Kvantitativni statistički indikatori - koji su potrebni za efikasnije upravljanje institucijom, a istovremeno služe za potrebe periodičnih eksternih evaluacija; 3. Profesori, saradnici i studenti – inovacije, prijedlozi, mišljenja radi unapređenja sistema studija, obrazovnog programa. 		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
m. Ustanova obezbjeđuje informacije o zadovoljstvu studenata studijskim programima.	<u>Ispunjeno</u> Nije ispunjeno Djelimično ispunjeno	Obavezan
<p>Na kraju svakog semestra, odnosno studijske godine, studenti rade anketu po predmetima. Pitanja se odnose na zadovoljstvo materijom i literaturom, profesorom i asistentom, njihovim angažovanjem tokom rada, do pojedinačnih pitanja koja se odnose na sugestije i prijedloge njihove primjene u daljem radu. Takođe, pored ankete po predmetima, radi se i anketa o zaposlenima u ustanovi, koja se odnosi na njihov odnos prema studentima, ažurnosti i sveukupnom radu.</p> <p>Rezultati se sumiraju i analiziraju na sjednicama Nastavno naučnog vijeća, na kojima se daju preporuke za dalje, a u skladu sa stateškim okvirom ustanove.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
e. Ustanova obezbjeđuje informacije o dostupnim resursima za učenje i podršku studentima.	<u>Ispunjeno</u> Nije ispunjeno Djelimično ispunjeno	Obavezan
<p>Na početku studija, studenti se informišu o svim oblicima podrške koji su im dostupni na Fakultetu. Počev od pravila koja regilišu prava i obaveze, ali i prije početka nastave studenti su upoznati o pravilima kroz Ugovor o studiranju koji potpišu prilikom upisa.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
f. Ustanova obezbjeđuje informacije o karijernim putanjama svršenih studenata.	<u>Ispunjeno</u> Nije ispunjeno Djelimično ispunjeno	Obavezan
<p>Uspjeh studenata se detaljno prati statistički u Studentskoj službi. Uz pomoć tih parametara i informacija, u svakaom trenutku može se ustanoviti stanje svakog studenta ponaosob, njegov status.</p> <p>Na Fakultetu se redovno održavaju sjednice, okrugli stolovi sa ciljem da se omogući profesorima i saradnicima da pokažu šta rade, kako rade, koliko su skloni inovacijama, kreativni, ali i da se analizira ocjena posvećenosti unapređenju</p>		

nastave i podizanju kvaliteta saznanja svakog studenta.

Komentari eksperta na ispunjenje standarda

STANDARD 7., UPRAVLJANJE INFORMACIJAMA, je u potpunosti ispunjen.

STANDARD 8. INFORMISANJE JAVNOSTI

Ustanove treba da objavljuju informacije o svojim aktivnostima i programima koje realizuju, koje su jasne, tačne, objektivne, aktuelne i lako dostupne.

Smjernice:

Informacije o aktivnostima ustanove korisne su za buduće i sadašnje studente, kao i za svršene studente, druge zainteresovane strane i javnost.

Stoga, ustanove pružaju informacije o svojim aktivnostima, kao i programima koje nude i kriterijumima za upis, planiranim ishodima učenja tih programa, kvalifikacijama koje dodjeljuju, procedurama za izvođenje nastave, učenje i provjeru znanja koje se koriste, stopama prolaznosti i prilikama za učenje koje su na raspolaganju njihovim studentima, kao i informacije o zapošljavanju svršenih studenata.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
d. Ustanova pruža informacije o svojim aktivnostima i programima koje nudi, kao i kriterijumima za upis, planiranim ishodima učenja tih programa, kvalifikacijama koje dodjeljuju, procedurama za izvođenje nastave učenja i provjeru znanja koja se koriste, stopama prolaznosti i prilikama za učenje koje su na raspolaganju njihovim studentima, kao i informacije o zapošljavanju diplomaca.	Početna faza <u>Ispunjeno</u>	Eliminacioni
Fakultet pruža informacije o svojim aktivnostima i programima redovno. To čini preko sajta, e-meila, nastupima menadžmenta i studenata u medijima itd.		
Komentari eksperta na ispunjenje standarda		
STANDARD 8., INFORMISANJE JAVNOSTI, je u potpunosti ispunjen.		

STANDARD 9. KONTINUIRANO PRAĆENJE I PERIODIČNO REVIDIRANJE PROGRAMA

Ustanove treba da prate i periodično revidiraju svoje programe kako bi osigurale postizanje ciljeva koji su pred njih postavljeni i odgovorile na potrebe studenata i društva. Revidiranje treba da bude usmjereno na kontinuirano poboljšanje programa. O aktivnostima koje se planiraju ili preduzimaju kao rezultat tih aktivnosti, potrebno je obavijestiti sve aktere na koje se one odnose.

Smjernice:

Cilj redovnog praćenja, provjere i revidiranja studijskih programa je da se osigura njihova adekvatna realizacija i da se stvori efikasno okruženje za učenje i podršku studentima.

Time je obuhvaćena evaluacija:

- sadržaja programa u svjetlu najnovijih istraživanja u datoj disciplini, čime se osigurava savremenost programa;
- promjenjivih potreba društva;
- opterećenja studenata, njihovog napredovanja kroz studije i završetak studija;
- efikasnosti procedura za provjeru znanja studenata;
- studentskih očekivanja, potreba i zadovoljstva programom;
- okruženja za učenje i službi za pružanje podrške, te njihove primjerenosti svrsi programa.

Programi se redovno pregledaju i revidiraju, u šta su uključeni studenti i druge zainteresovane strane. Prikupljene informacije se analiziraju, a program se prilagođava kako bi se osigurala njegova savremenost. Objavljaju se revidirane specifikacije programa.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
a. Kontinuirano praćenje i periodično revidiranje uključuju sadržaj programa u svijetlu najnovijih istraživanja u datoj disciplini, čime se osigurava savremenost programa.	<u>Ispunjeno</u> Nije ispunjeno Djelimično ispunjeno	Obavezan
Komentar		
Studijski programi i sadržaj nastavnih programa pojedinih disciplina se kontinuirano prate i unapređuju, prateći savremene trendove, ishode učenja, kao i potrebe za novim znanjima i saznanjima. Ovaj postupak je definisan okvirom za obezbjeđenje kvaliteta.		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
b. Kontinuirano praćenje i periodično revidiranje uključuju promjenjive potrebe društva.	<u>Ispunjeno</u> Nije ispunjeno Djelimično ispunjeno	Obavezan
Komentar		
Profesori i saradnici uvode promjene i inovacije u strukturu nastavnih aktivnosti, koje uključuje oslušivanje potreba sa tržišta i identifikovane trendove iz aktuelne društvene realnosti.		

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
c. Kontinuirano praćenje i periodično revidiranje uključuju opterećenje studenata, njihovo napredovanje kroz studije i završetak studija.	Početna faza <u>Ispunjeno</u>	Eliminacioni
<p>Komentar</p> <p>Mišljenja smo da se pažljivo prati opterećenje studenata, njihovo napredovanje tokom studija sve do završetka. To se ostvaruje analizom uspjehnosti i napredovanja studenata, redovog uzimanja povratnih informacija od studenata (ankete i neposredna komunikacija). Dodatno, studenti učestvuju u svim organima Fakulteta, nastavni planovi i planovi po predmetima se prate i usklađuju, tako da sve to doprinosi ispunjenju ovoga kriterijuma.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
d. Kontinuirano praćenje i periodično revidiranje uključuju efikasnost procedura za provjeru znanja studenata.	Početna faza <u>Ispunjeno</u>	Eliminacioni
<p>Komentar</p> <p>Smatramo da Fakultet konstantno prati i ocjenjuje efikasnost procedura za provjeru znanja studenata, poštujući zakon, prateći međunarodnu praksu, posebno renomiranih fakulteta i univerziteta iz oblasti pravnih nauka, s kojim blisko saraduje.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
e. Kontinuirano praćenje i periodično revidiranje uključuju studentska očekivanja, potrebe i zadovoljstva programom.	Početna faza <u>Ispunjeno</u>	Eliminacioni
<p>Komentar</p> <p>Kontinuirano praćenje i periodično revidiranje uključuju studentska očekivanja, potrebe i zadovoljstva programom. Fakultet pored praćenja napredovanja studenata i uspjehnosti nastave prati i studentska očekivanja, potrebe i da li su zadovoljni programima. To se vrši kroz neposrednu komunikaciju s predstavnicima studenata u organima Fakulteta, anketiranje studenata i izražavanje njihovih zahtjeva tokom semestra.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
f. Kontinuirano praćenje i periodično revidiranje uključuju okruženje za učenje i službe za pružanje podrške, kao i njihovu primjerenost svrsi programa.	Početna faza <u>Ispunjeno</u>	Eliminacioni
<p>Komentar</p> <p>Fakultet je obezbijedio kvalitetne uslove za studiranje. Čitaonica je opremljena računarskom opremom, biblioteka sadrži neophodno literaturu. Izdanja Fakulteta sadrže i kvalitetne udžbenika, a dosta literature je dostupno elektronski. Profesori i asistenti su maksimalna podrška i omogućena je stalna komunikacija profesor-student direktno ili preko e-mail komunikacije.</p>		

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
g. Programi se redovno pregledaju i revidiraju, u šta su uključeni studenti i druge zainteresovane strane.	<u>Ispunjeno</u>	Eliminacioni
<p>Komentar</p> <p>Smatramo da je ovaj kriterijum ispunjen. Preko Nastavno naučnog vijeća i uz učešće studenskih predstavnika redovno se razgovara o programima i sprovode se izmjene ukoliko se ukaže potreba.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
h. Prikupljene informacije se analiziraju, a program se prilagođava kako bi se osigurala njegova savremenost.	Početna faza <u>Ispunjeno</u>	Eliminacioni
<p>Komentar</p> <p>Smatramo da se informacija o svim bitnim aspektima rada analiziraju, a posebno u dijelu programa s ciljem da se održi savremenost. Nastavno vijeće to koordinira i prati uz učešće profesora, asistenata i studenata.</p>		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
i. Objavljuju se revidirane specifikacije programa.	<u>Ispunjeno</u> Nije ispunjeno Djelimično ispunjeno	Obavezan
<p>Komentar</p> <p>Revidirane specifikacije programa se objavljuju.</p>		
<p>Komentari eksperta na ispunjenje standarda</p> <p>Komisija je mišljenja da je, STANDARD 9 KONTINUIRANO PRAĆENJE I PERIODIČNO REVIDIRANJE PROGRAMA, u potpunosti ispunjen.</p>		

STANDARD 10. CIKLIČNO EKSTERNO OBEZBJEĐENJE KVALITETA

Ustanove treba da periodično vrše proces eksternog obezbjeđenja kvaliteta u skladu sa ESG standardima.

Smjernice:

Eksterno obezbjeđenje kvaliteta u svojim različitim oblicima može potvrditi efikasnost unutrašnjeg obezbjeđenja kvaliteta ustanove, i može služiti kao katalizator poboljšanja i ponuditi ustanovi nove perspektive. Njime se, takođe, obezbjeđuju informacije kako bi se i ustanova i javnost uvjerile u kvalitet aktivnosti ustanove.

Ustanove učestvuju u cikličnim postupcima eksternog obezbjeđenja kvaliteta koji u obzir uzimaju, gdje je to relevantno, uslove iz zakonodavnog okvira u kojem funkcionišu. Stoga, u zavisnosti od okvira, eksterno obezbjeđenje kvaliteta može poprimiti različite oblike i može se koncentrisati na različite nivoe organizacije (kao što su program, fakultet ili ustanova).

Obezbjeđenje kvaliteta je kontinuiran proces koji se ne završava eksternim povratnim informacijama ili izvještajem ili procesom preduzimanja naknadnih mjera u okviru ustanove. Dakle, ustanove vode računa da se napredak koji je postignut od posljednje aktivnosti u oblasti eksternog obezbjeđenja kvaliteta uzima u obzir prilikom priprema za sljedeću.

Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
j. Ustanove vode računa da se napredak koji je postignut od posljednje aktivnosti u oblasti obezbjeđenja kvaliteta uzima u obzir prilikom priprema za sljedeću.	Početna faza <u>Ispunjeno</u>	Eliminacioni
Komentar		
Komisija je mišljenja da je Fakultet posvećen napretku i da teži da taj napredak ugrađuje u sledeći ciklus obezbjeđenja kvaliteta. Pored redovnih reakreditacija, kao oblika eksternog obezbjeđenja kvaliteta, Fakultet je prošao institucionalnu evaluaciju sprovedenu od strane međunarodnih organizacija.		
Kriterijum	Ocjena ispunjenosti	Kriterijum za reakreditaciju
k. Ustanova učestvuje u cikličnim postupcima eksternog obezbjeđenja kvaliteta koji u obzir uzimaju, gdje je to relevantno, uslove iz zakonodavnog okvira u kojem funkcionišu.	Početna faza <u>Ispunjeno</u>	Eliminacioni
Komentar		
Ustanova je vršila redovna akreditacije i akreditacije, priprema se za akreditaciju studijskih programa po novom trogodišnjem osnovnom studiju sa 180 ECTS kredita i dvogodišnji master 120 ECTS.		
Komentari eksperta na ispunjenje standarda		
Komisija smatra da je STANDARD 10, CIKLIČNO EKSTERNO OBEZBJEĐENJE KVALITETA, u cjelosti ispunjen.		

III REAKREDITACIONI STAV I PREDLOG

Komisija predlaže Agenciji reakreditacioni stav:

1. Prihvatanje zahtjeva za reakreditaciju za puni reakreditacioni period.

Obrazloženje:

Smatramo da Fakultetu ispunjava uslove za reakreditaciju, da se radi o jednoj potrebnoj i savremenoj obrazovnoj ustanovi, koja ispunjava tražene standarda, a kao ključne karakteristika koje idu u prilog ovom stavu navodimo sledeće:

- *Politike i procesi za obezbeđenje kvaliteta ustanove su postavljeni i pružaju mogućnost za kontinuirano praćenje i unapređivanje kvaliteta;*
- *Stepeni studija Fakultetu, njihovo trajanje i broj ECTS kredita, definisani su u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju, Statutom institucije i Pravilima studiranja na osnovnim i magistarskim. Kvalifikacije koje se stiču diplomama na ovoj instituciji su u skladu sa Nacionalnim kvalifikacionim okvirom;*
- *Struktura studijskih programa je po pitanju broja časova i predviđenih ECTS kredita usaglašena sa Zakonom o visokom obrazovanju i internim pravilnicima;*
- *Pravila za praćenje i ocenjivanje studenata na predmetima su dobro definisana i konzistentno se primjenjuju tj. u skladu sa pravilnicima Procedure za praćenje i ocenjivanje magistarskih radova su u skladu sa internim pravilnicima;*
- *Na osnovu opisanog procesa može se konstatovati da se vrednovanje nastave i ispita vrši kontinuirano, a na bazi usvojenih internih akata i u skladu sa traženim normativima;*
- *Na ustanovi postoje jasno propisana pravila za upis studenata na osnovne i magistarske studije. Prolaznost i diplomiranost studenata je zadovoljavajuća;*
- *Vrednovanje nastave i ispita vrši kontinuirano, koje potom prolazi dodatnu filtraciju na organima Fakulteta, a na bazi usvojenih internih akata i u skladu sa traženim normativima;*
- *Fakultet ima zapažene rezultate u naučnom istraživanju kao i u polju izdavačke djelatnosti;*
- *Institucija ima solodan informacioni sistem koji obezbeđuje skupljanje, analizu i korišćenje informacija vezanih za nastavni proces i ispite. Moguće je pratiti napredovanje studenata i stope uspjeha;*
- *Fakultet je orjentisan na adekvatno informisanje javnosti o svom radu putem svih vrsta medija, svoga sajta i putem društvenih mreža.*

Dajemo i sledeće preporuke:

- *Da Fakultet uskladi angažovanje saradnika u skladu sa članom 23. stav 5 Zakona o visokom obrazovanju Crne Gore u skladu sa dinamikom koju definiše nadležna ustanova.*

<ul style="list-style-type: none"> – da se Fakultet u narednom periodu posebnu pažnju usmeri na unapređenje kvalitet nastavnog kadra, posebno u istraživačkom radu i objavljivanju radova u prestižnim međunarodnim časopisima, što bi omogućilo i brže napredovanje u zahtjevnom procesu izbora jer znamo da je to postalo kočnica napredovanja nastavnog osoblja u Crnoj Gori. – da se podstiču nastavnici i saradnici da objavljuju radove na SCI i SSCI listi što bi uticalo na unapređenje kvaliteta naučno-istraživačkog rada na Fakultetu. – Da se unapređuje informacioni sistem, web orijentisan i dostupan za ažuriranje i praćenje prema ovlašćenjima koje imaju.
<p>2. Izdavanje preporuke s rokom uklanjanja nedostataka do dvije godine od dana slanja preporuke, koja može podrazumijevati zabranu upisa studenata u periodu koji je određen preporukom.</p>
<p>Objasloženje:</p>
<p>3. Odbijanje zahtjeva za reakreditaciju.</p>
<p>Objasloženje:</p>

Komisija predlaže Agenciji naknadnu kontrolu (follow-up) u naznačenom roku:

--

Datum 18.11.2019. godine

KOMISIJA

Predsjednik Prof. dr Radislav Jovović

Član Prof. dr Rodoljub Etinski

Član Prof. Dr Stevo Nikić